

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkah pa ob 3. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četrtletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 30'—, — Naročnina se pošilja upravnistvu.

Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo: Učiteljska Tiskarna, Francišanska ulica št. 8.

Dopisi se pošiljajo urednistvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopi si ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglašanju po- pust. — Za odgovor je priložiti znamko.

Telefon številka 118.

Sokolski teden.

Prišel je veliki dan — teden slovanskega sokolstva. Vsa slovanska javnost mora čutiti ta veliki slovanski praznik, da še več — treba je da praznuje v duhu velike dni z onimi, ki bodo ta teden od vseh strani teli v slovansko Prago. Delo pol stoletja kaže velikanske — nepričakovane uspehe. Noben narod na svetu nima organizacije — kakor je sokolska organizacija. Tako so vzrasli ponizani in razžaljeni, tako so vstali v svoji slavi zatirani in preganjeni.

Praznik sokolstva je praznik slovanstva. Ako nas ne veže danes nič drugega — družni nas velika sokolska ideja. In ta ideja je rešilna. Pokaže 50letnica sokolstva.

Ne samo Slovani — vsi drugi narodi pridejo po svojih zastopnikih v Prago. Vse svetovno časopisje bo pisalo o jubileju sokolstva. V okviru slavnosti bomo tudi Slovenci — in treba je, da se zavedamo tega skupnega praznika. Nad 100.000 gostov od vseh strani sveta bo gostila ta teden slovanska Praga. Tam nas bodo spoznali tudi oni, ki ne vedo o nas.

Priglasenih je doslej 30.000 sokolov in 6000 sokolic. Telovadilo bo ob enem 13.000 sokolov — in 3100 je tekmovalcev. Slovanskih sokolov bo nad 300.000. Prišli bodo Čehi iz Amerike, sokoli iz Rusije, z Balkana, z juga in iz severa.

Velikansko delo je izvršila češka sokolska zveza, ki je vodila priprave. Pripravljeno je za vse. Gostoljubna slovanska Praga bo sprejemala vse goste z enako ljubeznijo. Treba je, da ji tudi mi prinesemo ljubezni. — Letošnja češka 50letnica naj bo nam ob enem v spodbudo in zgled, kako je treba praznovati velike narodne jubileje, — kajti prihodnje leto imamo tudi mi svojo 50letnico. Ob priliki vseslovanskega sokolskega zleta podaja »Sokolski vestnik« nekaj navodil sokolom in izletnikom.

»Delo je naša rešitev,« pravi Tyrš, in radi tega moramo od tebe zahtevati delo povsod in vedno, kjerkoli kot Sokol nastopaš, predvsem pa o priliki vsesokolskega zleta. Ne zahtevamo od tebe nič, čemur bi se sami ne podvrgli; bodi prepričan, da tako zaposlen ni nobeden, kakor bratje, ki skrbijo za prireditve. Zato imamo odkrito prošnjo k vsem zletnikom: ne nadlegujte po nepotrebnem bratov, ki bodo imeli znamenja rediteljev. So to ljudje, ki so mesece in mesece žrtvovali vse prosi čas, marsikatero noč so prečuli pri delu, in to iz ljubezni do velike ideje sokolske. Radi tega bodite obzirni napram njim. Ne obračajte se za vsako nepotrebno malenkost k njim, vprašajte raje druge ljudi, saj jih bodo tam na stotine. Bodite potrpežljivi, saj jih pride takoj jeza na dan, ako se ti kakšna malenkost ne izvrši tako, kakor si želiš. Misli ti moraš, da je tu tisoče in tisoče ljudi, ki hočejo biti vsi postreženi. Zato potrpljenje pri vsaki priliki. Pokaži, da si Sokol! Na drugi strani pa izpolni natančno vse, kar ti reče ali svetuje reditelj. Ne smatraj posameznih odredb za sitnarije, ne pridi nikdar z besedami: saj ni tako natančno. Ako Sokol ne bode vršil svojih dolžnosti, od koga naj to potem zahtevamo. Vseslovanski Sokolski zlet je prva in največja manifestacija Sokolstva. Gre se za čast Sokolstva, in radi tega je dolžan vsak Sokol, vsaka Sokolica, da eden drugega podpiramo; le na ta način lahko pričakujemo, da bo manifestacija veličastna, kakor si jo želi vsak Sokol. Naše medsebojno obnašanje bodi bratsko, z ljubeznijo in navdušenjem začnimo vsako stvar in uspeh je gotov.

Vseslovanski sokolski zlet se vrši v najbolj neugodnem času. Slovan stoji proti Slova-

nu, od vseh strani pa preži skupen sovražnik, ki hoče porabiti vsako malenkost v svoje črne namene. Vsi dosedanja napadi so srečno odbiti. Zleta se udeležijo vsi Slovani, marsikateri proti volji večine svojega naroda, in to samo iz ljubezni do Sokolstva. Različna namigavanja Slovanom sovražnih narodov, so odbita, vsi napadi so se izjalovili. Zato je tembolj na nas samih leželo, da ta velika manifestacija k asno konča. Izogibati se nam je vseh nepotrebnih in nespametnih izzivov. V dneh splošnega navdušenja se izreče marsikatera beseda, ki je pravzaprav brez pomena, a sovražnik kuje iz tega kapital. Takim stvarim se izogibajte! Zlasti za nas Jugoslovane je to zelo važno, kajti žalostne razmere na jugu nam bodo dale mnogo, mnogo provokaterjev v Pragi, ki bodo skušali izzvati vsemogoče konflikte. Ogbajte se teh, zavrnite ostro vsakega, ki bi na ta nesramen način hotel kaliti lepo manifestacijo Sokolstva. Hipno navdušenje, krasi govori, različni klci ne sprejme nič na razmerah na jugu, škodujejo pa ugledu celega Sokolstva. Zato proč s takimi nepotrebnimi stvarmi. Zlet ni čas praznih fraz, ampak je čas dela.

Od trenutka, ko je brat starosta dr. Scheiner dne 25. maja v reprezentančnem domu naznanil začetek sokolskih slavnosti, od tega časa opazuje celi češki narod bolj kakor kdaj prej vpliv Tyrševe ideje na članstvo sokolskih društev. Zato je dolžnost vsakega Sokola, da povsod in ob vsaki priliki javno pokaže, da je v resnici Sokol, in to ne samo na telovadišču, ampak tudi drugod. Med drugim je tudi velikega pomena obnašanje Sokolov med vožnjo in pri prihodu v Prago.

Želeli je da se vpošteva velikanski poset, ki bo te dni polnil Prago, in da ne bodo izletniki za vsako malenkost — razočarani. Dobra volja in navdušenje naj spremlja vse, — s tem se premaga vse težave — in tako bo jubilej uspel v pravi harmoniji gostov in gostiteljev.

Sokolski teden naj nas vse združi v skupnem navdušenju in delu za veliko slovansko sokolsko idejo!

Tisočaki čez okno za novo cesto.

Dopis iz novomeške okolice

III.

Najlepše pri tem neobdobju načrta pa je to, da sta modrija iz Kandije preložitve nove ceste poskušala kar na tihoma izpeljati. Posebno za blagor svoje občine vedno vneti župan je računal s tem, da prebivalce prizadeje vasi presenečiti z načrtom, ki bi bil že tako daleč dozor, da bi se šlo le še za odkup zemljišč, po katerih se ima cesta izpeljati.

Da bi ne bil on tudi te težkoče izvršil po svoje, ta talent se mu ne sme odrekati. Pred volitvami si tega seveda ni upal storiti; takrat je vsem občanom obljubil vse, kar so le pozeleli. Zdaj po volitvah pa je polž pokazal svoje roge. Kar na tihoma se je na vse kriplje delalo na izvršitvi tega načrta.

Toda tudi srečni imajo včas svojo smolo. Prav slučajno sta prišla dva občana prizadetih vasi na sled, kaj se na skrivaj kuha v županovi kuhinji. Ko sta za to zvedela, sta alarmirala sosede vseh treh vasi. Sklinali se je naglo na sestanek, na katerem so se vsi odločno izrekli proti novemu načrtu. Sklenili so ob enem, da se tozadevno obrnejo na deželno vladu, oziroma

na deželni odbor, ter pojasnijo ves položaj. Dotično vlogo je podpisalo blizo 80 mož. Tudi so odposlali deputacijo, ki je šla k županu, a ta jih je peljal k bivšemu deželnemu glavarju pl. Šukljeju. O brezmiselnosti in uspehu te deputacije si pridržimo za drugo priliko še besedo.

Da se nam ne bode od katere strani očitalo, da to zadevo morda na svojo pest pretiravamo, objavimo v nastopnem dotično pritožbo, ki se glasi:

Ker se namerava kakor se sliši, preložiti cesta čez Drsko in Brod, usojajo si podpisani prizadeti posestniki vasi: Drska, Irča vas in Brod proti temu ugovarjati naslanjajoč se na sledeče

razloge:

1. Novo nameravana cesta se vije daleč od gori navedenih vasi čez samo polje, kjer ni nobene hiše ter preseka najlepše njive Brojanov in Irčanov, ki dobivajo iz njih največ živeža za svoje družine. Cesta je tudi daljša od stare ter ima v resnici večje ovinke kot stara. Stara cesta je speljana čez navedene vasi skoro v ravni smeri ter bi se edina vpoštevajoča klanca pred Drsko in v llovcih na Brodu dala z lahkoto znižati kot se je oni proti Brodu le z cestarjem brez inženjerja in velikih stroškov. Sicer je pa v projektu nove ceste itak znižanje zadnjega klanca. Stara cesta bi se na ta način z malimi stroški izpeljala udobno v prid občinstvu, posebno prizadetih, med tem ko bi nova cesta stala tisočake v škodo davkoplačevalcev cele dežele.

2. Stara cesta se vije čez dve vasi, ki štejejo 78 števk, čijih prebivalci živijo deloma od obrta, dneve in kmetije. Posestva so tako arondirana, da leže skoro tik ceste razen njiv, koje bi prerezala nameravana nova cesta. Posestva so dosedaj precej v veljavi vsled deželne ceste. Obrtniki zaslužijo vsled živahnega voznega prometa. Naj pa se ta cesta zatre in izpelje nova, pade vrednost posestev, posebno pa malih hiš. Obrtniki, ki že tako težko združujejo pod težo bremena, izgube še tisti pičli zaslužek, ki ga jim donajajo tuji — to je deželna cesta. Ob stari cesti žive tesarji, trgovci, kamnoseki, gostilničarji, krojači, ključavničar, mizarji in vozniki, ki kolikor toliko zaslužijo od potujočega občinstva, kateri zaslužek z izpeljavo nove ceste popolnoma odpade in je omejen le na domačine.

3. Dandanes se grade komunikacijske zveze pač le v to svrhu, da vežejo vas z vasio in deželo z deželo. Tu pa naj se izpuste kar dve vasi iz občnega prometa kar — kakor zgorej navedeno — nikakor ni v prid, marveč le v škodo istih. (Tako se klerikalci dejansko kažejo kot ljudski prijatelji kot podporniki kmeta in obrtnika. Op. poroč.)

4. Naj se upošteva zgorej navedeno ali kako nasprotno mnenje ter naj se pretresava stroške odločbe stare ceste in jih primerja s stroški za novo cesto, naj se ogleda položaj na lici mesta, tedaj mislimo, da mora na vsak način prevladati želja ljudstva t. i. koristi prizadetih.

Oziraje se na navedene razloge in uvažujoč želje davkoplačevalcev stavimo udano prošnjo, da se naprava nove ceste opusti ter staro adoptira kar bo v splošno korist ne le prizadetih, marveč tudi vseh dalje ležečih vasi: Srebrnišče, Potok, Jurka vas, Valta vas itd. ter v koristi davkoplačevalcev cele dežele. — — —

To vlogo je kakor rečeno, podpisalo blizo 80 prizadetih posestnikov iz treh vasi. Izročiti pa so jo morali županu v roke, da jo s svojimi pomisleki opremljeno odpošlje na višjo inštanco v Ljubljano. Če se je to že zgodilo ne vemo;

Galerija naših mož.

CVETKO GOLAR, pesnik.

prepričali pa se bomo, kdaj je županstvo to vlogo odposlalo naprej.

Značilno pri tem protestu je dejstvo, da je večina podpisanih na »katoliški podlagi« veliko jih je med njimi, ki so strastni klerikalci. Za to smo tem bolj radovedni, kaj bodo njih zavazniki in zastopniki v Ljubljani rekli k temu protestu. V tem tiči velik del razpadajoče klerikalne politike. Dva prve vrste klerikalca — in to sta gotovo Šuklje in župan Zirc — sta si izmislila ta načrt v očitno škodo svojih pristašev v prizadetih treh vaseh, pa tudi v škodo davkoplačevalcev cele dežele. A prizadeti klerikalci se istotako kot njih soprizadeti bližnje in sosedje družega političnega mišljenja upirajo proti načrtu od strani svojih lastnih pristašev. Kaj bodo zdaj klerikalci v Ljubljani storili? Župan že zdaj žuga, da bo ta protest ravno tako brez uspeha romal v koš, kot je rekurz proti dokazanim občinskim volilnim sleparijam. In zakaj? Samo za to, ker je ta čedna klerikalna kupčija prišla na dan v »Dnevnu«. Da, samo za to! Ne zaradi edinega merodajnega vprašanja iz gosposkega stališča in stališča deželnih financ, ne, to je pri klerikalcih postranska stvar. Toda ker so za to korupcijo zvedeli napred-

LISTEK.

CONAN DOYLE:

Zgodbe napoleonskega huzarja

(Dalje.)

Katedrala je bila znotraj jasno razsvetljena in razni ljudje so hiteli noter in ven. Prepričan, da me tu notri težje kdo ustavi kakor drugje in bom mogel torej v miru snovati načrte, sem vstopil tudi jaz. Njenila je nenavaden pogled, kajti bila je izpremenjena v bolnico, zavetišče in proviantno skladišče hkrati. V eni stranskih ladij je bil nakopičen živež, v drugi so ležali bolniki in ranjenci, na sredni pa se je bila vdomačila množica bednih ljudi in celo zakurila na mozaičnih tleh svoje ognje za kuhinjo. Mnogo jih je molilo, in tudi jaz sem pokleknul v senci nekega stebra ter molil goreče, naj bi mi bila dodeljena sreča, priti živemu iz te zagate in proslaviti svoje ime na Španjolskem enako, kakor sem ga na Nemškem. Čakal sem, dokler ni bila ura tri; nato sem se odpravil iz katedrale in nameril korake proti samostanu Marije Device, ki so ga naši hoteli napasti. Vi, prijatelji, ki me poznate tako dobro, si lahko mislite, da nisem bil človek, ki bi se malodušno vrnil v tabor z novico, da je agent umorjen in da bo treba iskati drugih sredstev, če hočemo osvojiti mesto. Moj sklep je bil: ali rešim to neizvršeno nalogo, ali pa se izprazni danes ritmojsko mesto prvega razreda pri cofilanških huzarjih.

Neoviran sem šel nazaj po široki cesti, ki sem jo omenil prej, in dospel do mogočnega kamenitega samostana, ki je tvoril zunanjo črto sovražne obrambe. Bil je zgrajen v velikem

štirikotniku, na sredni pa je imel vrt. Na tem vrtu je taborilo več sto oboroženih mož, ker je bilo znano, da namerijo Francozi svoj naskok po vsej priliki semkaj. Dotlej smo se borili po vsej Evropi z rednimi vojaškimi četami. Šele tu, na Španjolskem, nam je bilo usojeno izkusiti, kako strašno se je boriti proti vsemu prebivalstvu. Z ene strani si v taki borbi ne pridobiš velike slave; kajti, kaj naj si človek domišlja, če je premagal in zapodil v beg tolpo starih branjevcev, bedastih kmetov, fanatičnih farjev, divjih bab in drugih podlih kreator, kakršne so tvorile posadko Saragose? Z druge strani je mnogo vznemirjenja in vedna nevarnost; ti ljudje vam ne dajo miru in se ne drže nikakih vojnih pravil, nego se trudijo obupno, da vam napravijo vsakotero škodo. Zavedel sem se, kako nečedna reč je vojska s pestrimi, a vendar upornimi tolpami, ki so se gnetle na samostanskem vrtu okrog stražnih ognjev. Nam vojakom se sicer ni bilo brigati za politične marnje, ali vojska na Španjolskem se nam je zdela že od začetka prokleta.

Toda v tistih trenotkih nisem imel časa razmišljati o teh in sličnih rečeh. Kakor sem omenil prej, ni bilo težavno priti na vrt, ali prodreti v samostan sam je bilo seveda že manj lahko. Začel sem se izprehajati kroginkrog po vrtu in zagledal kmalu veliko, slikano okno, ki je moralo spadati h kapelici. Hubert mi je bil povedal, da je soba prednice, kjer je bil spravljen smodnik, v bližini te kapelice, in da je žigalna nit napeljana skozi prevrtno steno v sosednjo celico. Moral sem priti brezpogovorno v samostan. Ob vhodu je stala straža. Kako se zmuzati mimo nje, da me ne ustavi? Zdajci me navdahne misel. Na vrtu je bil vodnjak, in poleg njega je stalo par praznih veder. Napolnil sem dve izmed njih z vodo in šel z njima proti vra-

tom. Človeka, ki nese v vsaki roki vedro vode, ne vprašujejo, kaj hoče. Stražnik je odprl in me spustil skozi. Bil sem na dolgem koridorju, tlakovanim s kamenitimi ploščami, kjer so gorele svetiljke; na eni strani so bila vrata v nunske celice. Bil sem torej vendar enkrat dokaj blizu svojega cilja. Brez premišljanja sem stopal dalje, saj sem si bil ogledal že na vrtu, katero pot moram ubrati proti kapelici.

Množica španjolskih vojakov se je naslanjala pušče po tem koridorju; nekateri izmed njih so me nagovarjali, ko sem šel mimo njih. Menil sem, da me prosijo blagoslova, in res se je zdelo, da jim popolnoma zadošča moj »Ora pro nobis«. Kmalu sem dospel do kapelice in sem videl lahko, da služi prostor poleg nje za smodnišnico, kajti tla so bila pred vrati vsa črna od smodnika. Vrata so bila zaklenjena in dva srda moža sta stražila pred njimi; eden je imel ključ za pasom. Da je bil tisti sam, bi bil ključ kmalu moj, ker pa je imel tovariša, ni bilo upanja, da si ga prilastim s silo. Prva celica poleg smodnišnice je morala biti sestre Angele. Njena vrata so bila napol odprta. Osrčel sem se, postavil svoji vedri zunaj na tla in vstopil, ne da bi mi kdo branil.

Mislil sem, da zagledam pred seboj pol tučata odločnih mož; a to, kar se je pokazalo moji močem v resnici, me je spravilo v še večjo zadrego. Očitno bi bile nune morale zapustiti ta prostor, a so se branile iz kakršnegakoli vzroka, ostaviti svoj dom. Troje jih je bilo v celici; postarna dama strogega obraza se mi je zdela, kakor da je prednica. Ostali dve sta bili dražestni mladenki. Vse tri so sedele v nasprotnem koncu sobe, a so vstale, ko sem stopil vanjo, in v svoje nemajhno začudenje sem zapazil, da so čakale mojega prihoda in da jim ni nevšečen. Takoj sem zbral duha in pregledal položaj. Ker se je bilo bati naskoka na samostan,

so mislile te sestre očitno, da jih hočejo spraviti na varen kraj. Bržkone so bile obljubile, da ne zapuste nikoli tega zidovja, pa so jim rekli, da naj ostanejo v celici, dokler jim ne sporoče drugega navodila. Za vse slučaje sem torej uravnal svoje postopanje po tej domnevi; tako sem imel tudi dober povod, da jih spravim ven, kar je bilo neizogibno. Ozrl sem se najprej na vrata in videl, da je ključ zataknjen od znotraj. Nato sem pomignil nunam, naj gredo z menoj. Prednica me je nekaj vprašala, a jaz sem nestrpnost odkimal z glavo in ji pomignil še enkrat. Ko se je še vedno obotavljala, sem oblastno zateptal z nogo, tako da so šle res vse tri za mano. Ker je bilo v kapelici še najbolj varno, sem jih odvedel tjakaj in jih posadil na tisto stran, ki je bila najbolj oddaljena od smodnišnice. Ko so sedle vse tri nune v klop pred oltarjem, mi je srce poskočilo radosti in ponosa, kajti čutil sem, da je odpravljena poslednja zapreka.

Toda, messieurs, neštetokrat sem moral izkusiti, da je ravno ta trenotek najnevarnejši! Ko pogledam prednico še enkrat, zapazim s strahom in grozo, da počivajo njene presunljive temne oči z izrazom začudenja in sumnje na moji desni roki. Dvoje je moglo vzbuditi njeno pozornost. Prvič je bila roka še krvava od stražnika, ki sem ga zaklal na drevesu. Pa to je samo zase ni moglo presenetiti, ker je bil nož pri saragoških menihih prav tako v rabi kakor brevir. Toda na kazalcu sem nosil težak zlat pečatni prstan — dar nemške baronese, ki nočem imenovati njenega imena. Bleščal se je v svitu oltarnih sveč. No, prijatelji, prstan je na roki francišanskega brata nemogoča reč, ker ga veže obljuba popolnega uboštva. Obrnil sem se urnih nog in odšel naglo iz kapelice, ali nesreča je bila že gotova. Ko sem se ozrl, sem videl, da hiti prednica že za mano. Tekel sem po

njaki, ravno za to se bo načrt nalašč izpeljal tako, kot ga klerikalci hočejo, pa magar, da s tem največ škodujejo tudi svojim lastnim ožjim pristašem.

Kako razburjenje vlada med prizadetimi poslastniki, se razvidi tudi iz tega, da so svojim podpisom pridružili razne opazke. Tako je eden zapisal: »Vzamite mi mojo ženo in otroke, pa jih redite vi, potem pa mi znate njivo vzeti iz katere preživljamo rodbino, drugače pa ne!«

Mi se le čudimo pl. Šukljeju, da se mu zljubi na stara leta si nakopavati sovraštvo svojih bližnjih sosedov in da gre županu na lim ter podpira njegove sebične namene. Vsaj bi Šuklje — če se namreč res tudi njemu gre le za dobiček, kar pa ne verujemo — napravil boljšo kupčijo, če se zavzema za drugi projekt, o katerem hočemo prihodnji spregovoriti. Če Šuklje kritizira deželno gospodarstvo, kako se to vjema z njegovo sodbo, da v predležem projektu še sam podpira klerikalno korupcijo največjega sebičnega cele občine?

DNEVNI PREGLED.

Odpravite škandal! Od deželnega zbora dovoljeno draginjsko doklado za učitelje-samec, vdovce in učiteljice še danes niso nakazane. Pa tudi za starinske doklade ljubljanskemu učiteljsstvu se deželni odbor ne gane. To je vnebovpijoča krivica, ki se godi kranjskemu učiteljsstvu, da se mu krvavo zasluženi denar ne izplača! Pa še več. Govori se celo, da se bodo te doklade delile po Lampetovi »previdnosti«; to se pravi, doklade v polnem obsegu (25 %) bodo prejeli edinole Slomškariji, napredno učiteljsstvo pa dobi samo po 10 ali še celo po 5 %. Kaj takega je mogoče edinole na Kranjskem, ker ima ključ od denarja davkoplačevalcev v rokah fanatičen strankar in nezkušen gospodar. — Pa tudi pri delitvi podpore se z deželnim denarjem strankarsko postopa. Prošnje naprednega učiteljsstva za podporo se kratkotalno odklanjajo, dočim se klerikalnim učiteljem daje celo več, kakor prosijo. Znan nam je slučaj, da je klerikalni učitelj prošil za 200 K podpore, a prejel je 400 K. Učiteljica-vdova z bolnim otrokom in tudi sama bolna, ni prejela ničesar, pač pa je prejel z vsem preskrbljeni veroučitelj 200 K za potovanje in zabavo; zopet drug veroučitelj je bil pa extra statum pomaknjen v prvi plačilni razred. Učiteljica-slomškarija je prejela za kopalnice 400 K podpore, napreden učitelj pa, ki je imel bolno ženo in hčerko par mesecev v bolnici, pa ni prejel ničesar. Naprednemu učitelju s kopico otrok, med temi trije v mestu v šoli, je bila prošnja za podporo odbita, pač pa je dobil klerikalni učitelj-samec zadatno podporo pod pretezo, da podpira mater; zopet drug uskok je pa prejel 140 K za zlate kroge na zobe. Navedli bi lahko še več takih kričehih slučajev, a za danes naj zadostujejo ti podatki v ilustracijo razmer, s katerimi se mora boriti kranjsko napredno učiteljsstvo, kadar prosijo pri dr. Lampetu gnotne podpore. — Prav tako je tudi pri oddaji služb. Najboljša mesta se oddajajo najbolj neznajčajnim in nespособnim učiteljem (n. pr. Jeglič, Mihelič i. dr.); obratno se pa brez vloga premeščajo iz boljših mest priznani napredni šolniki (n. pr. Žirovnik, Potokar i. dr.) edinole zaradi klerikalnih koritarjev. Ni čuda, da beži učiteljsstvo iz dežele in si išče kruha izven domovine. Tudi ni čuda, če je zaradi teh neznosnih razmer, ki živi v njih kranjsko učiteljsstvo, ljubljansko moško učiteljske leto za letom bolj prazno. Skrajni čas je, da se zgane vlada in odpravi ta kričehi škandal kranjske dežele.

Zamorec se pere — Lončarič naj bere! Že nad 3 mesece je, odkar se je oddala zgradba belokranjske železnice. Vsi ljubljanski listi — med njimi sam »Slovenec« — so takoj v začetku ostro kritizirali podjetništvo, ki je delavce izvajalo na Dolenjsko, kjer je bil več kot mesec dni brez vsakega zaslužka, brez vsake podpore pustilo stradati. Potem pa ko se je delo vendar le začelo, so jih tako sramotno plačevali, da delavci niti pri najskromnejši hrani niso mogli izhajati. »Slovenec« je tudi še tedaj čisto pozabil, da je med prizadeti

koridorju, toda ona je svarila z glasnimi klici stražo pred smodnišnico. Na srečo sem bil toliko prisotnega duha, da sem storil enako in kazal naprej po hodniku, kakor da preganjava obadva isto osebo. Bliskoma sem šinil mimo njiju, planil v celico, zaloputnil vrata in jih zaklenil od znotraj. Z zapahom zgoraj in spodaj in ogromno ključanico na sredi so tvorila prav čedno utrdbo, ki je bila zmožna prenesti marsikaj.

Da so bili zdaj tako premeteni in zavallili pred vrata sod smodnika, bilo bi po meni. To je bila njih edina mogoča rešitev, kajti jaz sem bil na cilju svoje aventure. Po tolikih nevarnostih, s kakršnimi se more pohvaliti le malokateri mož, sem bil zdaj vendar že pri enem koncu zažigalne niti, dočim je vodil drugi v smodnišnico. Zunaj na koridorju so rjuli kakor levi in razbijali s puškinih kopiti po vratih. Nisem se mečil za njihovo upitje, marveč sem hitel iskati zažigalno nit, o kateri mi je pravil Hubert. Morala je biti seveda ob steni, ki je mejila s smodnišnico. Lezel sem ob njej po vseh štirih, pa nisem mogel najti nobene sledi. Dve krogli sta udarili skozi vrata in se razpoščili na steni. Zunaj je prihajal hrup zmerom hujši. Zapazil sem v kotu siv kupček, vzkriknil od veselja in planil nadeni, a videl sem, da je samo prah in nesnaga. Nato sem tekel na tisto stran, kjer so bila vrata in kjer me ni mogla zadeti nobena krogla — rojile so po sobi kakor muhe — in se nisem mečil za zlovesče pokanje strelcev, nego sem izkušal dognati, kje tiči netilnica. Hubert jo je bil gotovo prav skrbno skrnil, da je ne bi našle nune. Zdalci mi pade pogled na kip svetega Jožefa, ki je stal v kotu. Okrog podstavka se mu je ovijal venec zelenega listja, med njim pa je gorela lučka, skočim k njemu in odstranim listje.

(Dalej.)

detimi podjetniki tudi njegov — Lončarič in ravno njegov Lončarič najbolj prizadet. Kajti ravno proti Lončariču je bilo od strani delavcev največ pritožb. Šele ko je neki ljubljanski list opozoril, kako je »Slovenec« čudovito objektivno postal, ker izmed splošne kritike ne izvzema tudi svojega pristaša Lončariča, je »Slovenec« naenkrat umolknil — Gospodje so spoznali svojo — zmoto. Drugi listi so nadaljevali svoje kritike. »Slovenec« je molčal. Več kot dva meseca je molčal, ko so drugi listi priobčevali škandalozne razmere plačevanja delavcev pod Lončaričevim podjetjem. Še posebej izkorišča v Lončaričevih barakah, da sme podjetnik z delavcem dandanes še vedno poceniti, kar se mu zljubi. Pa se je zelo vrezal. Delavci so ga začeli trumoma zapuščati in če je Lončarič kdaj reflektiral na svetovno reklamo, pri zgradbi belokranjske železnice je prišel po ceni do nje. Preje so se mu delavci še ponujali, zdaj jih mora sam prositi, da stopijo k njemu v delo. Pa odkar je prišlo na dan, kako se delavce poleg sramotne plače še posebej izkorišča v Lončaričevih barakah, kjer morajo delavci za revno hrano pustiti ves svoj zaslužek; zraven pa se še zadolžiti, od tedaj so delavci Lončariča ogibljajo kot vrag križa. In še le to dejstvo je Lončariča še le sedaj iztreznilo. Zatekel se je k »Slovenecu« s posebno izjavo, v kateri apelira na mehko srce g. ljubljanskega župana, naj bi on uplival na napredne liste, da bi ti odslej molčali kako Lončarič izkorišča svoje delavce pri zgradbi belokranjske železnice. Klerikalci se sicer radi bahaajo, da liberalno časopisje lahko piše kar hoče, vsaj itak nima nobenega vpliva na ljudstvo. Zdalci pa ima to zaničevano liberalno časopisje naenkrat tak vpliv, da zna Lončaričevemu žepu škodovati, če bo še dalje kritiziral Lončaričevo izkoriščanje ubogega trpina delavca. Zdalci ponuja ljubljanskim revežem 500 K če se mu dokaže najmanj nekorrektnost pri zgradbi te železnice. Kaj bo ljubljanski župan na to izjavo okrenil, to je njegova stvar. Naša stvar pa bo, na podlagi dokazov g. Lončariču dokazati, kako korrektno on postopa pri zgradbi te železnice. Med tem pa bi bilo dobro, če g. Lončarič ponudnih 500 K rajše plača tistim delavcem, ki so morali s krvavimi žulji, s praznim žepom in želočim zapustiti delo pri njemu. Doslej so nas prosili le delavci, zdaj nas izziva njih šef sam, da najde v polni meri to, kar je po nepotrebnem iskal, Zamorec ostane zamorec, pa naj se še tako pere — to naj g. Lončarič dobro prebere!

To so zavedne naprednjakinje! V Novem mestu sta obstojala dva Lawn Tennis kluba, nemški in slovenski. Oba sta v bratskem slogu igrala na vrtu pri Štemburju. Prišli pa so septembarski dogodki, ki so s svojim vplivom razdrli bratska kluba v dve ostro si nasprotno stoječi stranki. Slovenci so ostali pri Štemburju, Nemcem pa je dal stari Zega, oče znanega župnika in frančiškana svojo parcelo za igrišče na razpolago. Tako so Nemci igrali na zgornjem, Slovenci na spodnjem delu Kandije. Nemci so od prvotnega igrišča pobrali vse, kar spada k tej igri in Štembur se je takrat grozno jezil, češ, ves vtis so mi izvozili ti hudiči. Nekaj časa sta se vrt oba klubova še grdo gledala med seboj. Slovenci so dejali, da se raje puste obesiti za svoj vrat, kakor da bi se še enkrat obečali — Nemcem za vrat. Posebno slovenske dame so bile v tem oziru kakor tigri. Pa tega niso upoštevale, da ima naša domača vojska še hujše posledice kot narodnostni boj med Slovenci in Nemci. Ko se je namreč po dolgem obotavljanju Štembur moral podvreči klerikalni komandi, so vsaj nekateri res zavedni naprednjaki izjavili, da jih je sram še dalje pohajati dolgi klerikalci v Kandijo. Ostali so zvesti le nekateri taki, ki jim je poceni včas tudi zastoj pijača ljubša kot napredno prepiranje in ki nimajo toliko močnatosti v sebi, da bi jih bilo sram se od notoričnega posliklerikalca pustiti javno norce delati. Ker vsi opomini zasebni in javni niso nič izdali, sta se dve hčerki najbolj zavednih in uglednih staršev odločili na velikodušno žrtvo. Pristopili ste k nemškemu klubu Lawn-Tennis igralcev. S seboj sta potegnili obenem tudi nekaj slovenskih kavalirjev. To je povzročilo seveda velik hrup, ki še danes ni utihnil. Ker ste obe omenjeni dami vsaki dan izpostavljeni raznim zbadljivim zabavljanjem, priobčujemo ta komentar za danes brez vsake druge opazke.

Vpostojenje vsled zadnjega viharja. Po sedaj došlih vnanjih poročilih je vihar v četrtek popoldan povzročil tudi v novomeški okolici več škode, kot se je prvotno mislilo. Vihar je s posebno besnostjo divjal v okolici. Straže na levem bregu Krke. Ondi je prevrnil in razkril več kozolcev, v Zalogu celo enega, ki je bil z žitom napolnjen. Na več krajih so bili ljudje v strahu, da jim odnese strehe od hiš, k sreči pa je vihar drvil prehitro naprej na vzhodni del Dolenjske. Tudi drevju in streham v Novem mestu je napravil precejšnjo škodo.

Čuden pojav na Krki. V petek se je Krka pod novomeškim kolodvorom začela že v dopoldanskem času kaditi v paru, kakor ga je opaziti nad vročimi vrelci. Ljudje so sprva mislili, da se po Krki vleče dim vsled streljanja pri bližnjem železniškem predoru. Čudno pa je bilo, da so se pari dvigali le iz posameznih točk ter se od tam širili dalje in se vlekli tik nad vodno gladino. Proti večeru pa se je na mestu med bolnico Usmiljenih bratov in novomeškim kopalščem, koder se domnevajo vroči vrelci, začelo nenavadno gosto in močno izparevati. Tako tudi v ozadju za frančiškanskim samostanom. — Takih pojavov, ki jih že po obliki in vzduhu nikakor ni zamenjati z navadno meglo vsled difirence toplote med zrakom in vodo, so se na Krki že večkrat opazili. Kar je značilno, tudi v vročem poletju v popoldanski vročini. Kdo se ne spominja onega leta in večera začetkom julija, ko je imela novomeška ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda na Šukljevem travniku

svojo veselico. Takrat se je Krka pričela že zgodaj popoldne nenavadno gosto kaditi. Ob 7. zvečer je vladala na celi Krki tako gosta vzdusljiva megla, da so oni, ki so se s čolni vozili, morali klicati najemniku čolnov na pomoč, da jih je izpeljal nazaj k bregu. Takrat so stari ljudje modrovali, da ta pojav pomeni veliko vročino. No, dan pozneje je divjal po novomeški okolici oni strašni vihar, ki je v vaseh Drska, Brod itd. izruval toliko sadnih dreves s korenino vred ter nekatere odnesel daleč od mesta. V istem času je bil nekje (menda v Formozi) strahoviti katastrofalen potres. Da to ni bilo zgolj naključje, dokazujejo drugi slučaji takih pojavov na Krki. Bomo videli kaj prinese zadnji pojav na Krki. Gotovo je, da se na tem delu Krke nahaja več vročih vrelcev, ki posebno izpuhtevajo v dobi podzemeljskega nemirja.

Ruski gost v Ljubljani. Včeraj je došla v Ljubljano gospa Olga Petrovna Dimitrijeva, kot zatopnica društva »Rusko zerno«, ki pošila ruske mlade ljudi v naše kraje, da se nauče kmetijstva. Gospo je sprejel gosp. ravnatelj Ivan Hribar na kolodvoru in je bila zvečer njegov gost pri večerji, na katero je bil povabljen gosp. župan dr. Ivan Tavčar z gospo županjo in nekaj drugih gostov. Danes se je gospa Olga Petrovna odpeljala v spremstvu gospoda ravnatelja Iv. Hribarja v Novo Mesto, kjer se na Ormu uči vinoreje in poljedelstva več gojencev »Ruskega zerna.« Gospa še danes odpotuje na Dunaj. Olga Petrovna je vneto podpirateljica slovenskega stremjenja, ki se kaže v delu »Ruskega zerna.« Naša domovina ji zelo ugaja. Kličemo: dobrodošla!

Sokolska kresna veselica na dirkališču je v soboto zvečer lepo uspela. Udeležba ni bila tako obilna, kakor bi bilo želeli, vendar se je razvila kmalu vesela zabava okoli paviljonov. V paviljonih je bilo dobro preskrbljeno za jed in pijačo; strege so gospe in gospodične. Ob 9. uri so nastopili Sokoli na konjih in so izvajali jezdne vaje na konjih. Slov. Filharmonija je pridno igrala promenadne skladbe. Ko se je znočilo, so letele v zrak rakete, ob pol 10. uri se je zažgal kres, ki je gorel do pol noči in je razsvetljeval celo veselico. V pozni uri je nastopil Gašperček v svojem gledališču in je zadovoljil vse, ki so željni krvavih dogodkov. Veselica se je zavlekla pozno v noč — skoraj do prve zarje. Dirkališče je bilo električno razsvetljeno in se je izkazalo kot zelo primerno za velike narodne veselice.

Veselica v Hribarjevem gaju. Včeraj popoldne se je napolnil Hribarjev gaj z veselimi gosti. V Trnovem je bil bob — pred cerkvijo so bili mlajšči — na zvonikih trobojnice — in naši vrli Trnovčani so hiteli v Hribarjev gaj na veselico. Tam je igrala Kranjska mestna godba. Preskrbljeno je bilo za vse potrebno. Veselico sta posetila tudi gosp. župan dr. Ivan Tavčar in gospa županija, dr. Triller, dr. Novak, prof. Reiser i. dr. Zabava je bila vesela in živahna. Veselica se je zaključila šele po polnoči. Prodanih je bilo okoli 1000 vstopnic, kar kaže, da je napredno društvo za Krakovo in Trnovo zelo priljubljeno. Želimo mnogo uspeha.

Gradska veselica, ki jo je priredilo pevsko društvo »Slavec«, v korist pogorelcev v Tomčevev, je zelo lepo uspela. Popoldne se je dvorišče ljubljanskega Grada skoraj napolnilo in se je kmalu razvila vesela zabava. Slovenska Filharmonija je veselo igrala — potem je godec s harmoniko prevzel svoje delo. Preskrbljeno je bilo za jed in pijačo. Zvečer je mnogo ljudi prišlo na Grad gledat kresove in so obiskali veselico. Razvila se je na večer prav živahna zabava.

Fanfare so peke prednočnim zvečer in včeraj jutraj z ljubljanskega Grada. Slišali smo pesmi: Od Urala do Triglava — Jaz sem Slovan — in druge slovenske pesmi. Fanfare so budile splošno zanimanje.

Kresovi. Včeraj je bil vroč dan. Popoldne se je zmrčilo, zvečer se je zopet zjasnilo. Imeli smo priliko gledati iz Ljubljane krasne kresove, ki so goreli po naših vrhovih. Pogled z Grada je nudil čudovit užitek, ki ga kaže samo kresni večer.

Darilo cesarja. Abesinski prestolonaslednik Lidy Jassu je daroval našemu cesarju mladega leva in več etnografskih predmetov v darilo. Leva, ki je določen za menažerijo v Schönbrunn, odpeljejo te dni iz Djebutija v Trst.

Enega samega mnenja niso po navadi ljudje o kaki stvari. O Kolinski kavni primesi prevladuje med slovenskimi gospodinjami eno samo mnenje, namreč to, da je Kolinska kavna primes najboljši kavni pridelek. Ta sodba slovenskih gospodinj ni nastala brez vzroka, ampak ima svoj izvir v tem, da se s Kolinsko kavno primesjo napravi v resnici najboljša kava, ki se odlikuje po izvrstnem okusu, prijetnem vonju in lepi barvi. Prijateljice pa si je pridobila Kolinska kavna primes med slovenskimi gospodinjami obenem tudi s tem, ker je pristno domače blago. Tako lahko trdimo, da je danes že redkokatera slovenska gospodinja, ki bi ne kupovala Kolinske kavne primesi, kajti izvrstno in pristno domače blago vsaka slovenska gospodinja najraje kupuje.

Posebne vrste časopisov. Italijan Buonvino poroča v svoji knjigi »Zgodovina časnikarstva« o zelo čudnih časopisih, ki so izhajali svoj čas. Začetkom 19. stoletja je izhajal v Madridu list »Luminaria«, katerega tiskarsko črnilo je vsebovalo gotove kemikalije, ki so omogočile, da je naročnik bral list lahko tudi ponoči. Še bolj zvit je bil neki založnik, ki je izdajal list iz samega testa, tako da je bralec najprej lahko pogoltnil vsebino lista, potem pa še list sam. Nekake »predjume« za zvečanje je omogočeval list »Ami du Chrétien«, ki je novim naročnikom dajal odpustke. Na posebne vrste način pa je skušal priti list »Bienerte« do moči. Obljubil je namreč vsem onim, ki bi bili 30 let naročniki dosmrtno pokojnino in prost pogreb. Žalibog so list sam že tekom prvega meseca odnesli k pogrebu.

Tifus v Sarajevu. Vsled neznosne vročine so se v Sarajevu, kakor vsako leto, zopet pojavili slučajni tifusa. Oblasti so odredile najširše zdravstvene odredbe. V predmestju Novo-Kosevo se tifus razširja z neznansko hitrostjo.

Milijonska škoda. V carski konjarni v Zarkovu je nastal požar, ki je uničil carju okoli 8 — njegovih najlepših konj. Škoda znaša več milijonov rubljev.

Vremenska katastrofa na Kavkazu. Na Kavkazu že par dni neprestano dežuje. Nebroj vasi je popolnoma pod vodo. Več hiš se je podrla. V valovih je našlo smrt okoli 20 oseb.

Boksar Johnson — goljuf. Svetovnoznani čiškaški boksar Johnson je bil te dni aretiran v Čikagu. Obdolžen je, da je nekega trgovca oguljofal za 15.000 kron.

Most se je podrl. V Banfamu se je podrl most, ko so šli ravno čezenj mohamedanski božjepotniki. 50 romarjev je padlo v globočino. 18 jih je utonilo, drugi so se rešili, vendar pa so vsi zadobili več ali manj težke poškodbe.

Trije samomorilci. Pri sobotni majovski izkušnji je padlo 80 oficirjev. Trije so se radi tega na mestu ustrelili. Zapustili so pisma, v katerih izjavljajo, da so izvršili samomor le radi tega, ker niso naredili majorskega izpita.

Železniška nesreča. Londonski brzovlak je pri Liverpoolu v najhujšem diru drdral po neki k. vi. Stroj je radi tega skočil raz tir, za njim tudi vsi ostali vozovi. Potnikov se je polastila strašna panika. Trideset jih je obležalo na mestu mrtvih, mnogo jih je bilo težko ranjenih. Deset vozov je bilo popolnoma razbitih.

Trojčki. V vasi Chvalovic pri Olomucu na Moravskem je porodila soproga krojača Sedlačka trojčke in sicer dva fanta in deklico. Žena je dosedaj porodila že 12 otrok. Osem jih še živi, tako da jih ima sedaj zopet enajst.

Veliko poverjenje. Ravnateljstvo kreditnega zavoda v Bolszewici v Galiciji je poverilo 150.000 kron in pobegnili. Policija je prišla sedaj tudi raznim drugim sleparjam na sled. Dobila je namreč celo vrsto ponarejenih menic. Banka ima okoli 300.000 K škode.

Prosveta.

»Veda«. — Pravkar je izšla tretja številka te najboljše slov. revije, s katero se moremo postaviti tudi pred vsemi drugimi narodi. Ta številka ima 2 in en četrto pole nad navaden obseg, torej 8 in en četrto ali 131 strani (ne da bi se jej cena zvišala) ter prinaša sledečo vsebino: Bogumil Vošnjak, Praktično jugoslovanstvo (avtor razpravlja o praktičnih stikih Slovencev in Hrvatov ter zavrača filološki separatizem); Ferdo pl. Šišić, Rijeka i riječko pitanje (Razprava vzbuja po Hrvaskem in Dalmaciji veliko pozornost, ker dokazuje, da je Reka pravno del hrvatske kraljevine in ne Ogrske. Zato je ta razprava tudi važen donesek k jugoslovanskemu problemu). Za javno življenje je važna razprava Jos. Mandlja: »Nekaj številk iz kranjskega deželnega gospodarstva«, ki je bila upoštevana tudi že v domačem časopisju. Dr. M. Brezigar nadaljuje svojo lepo teoretično študijo o vzrokih krize, konjunkturi in depresije v narodnem gospodarstvu, Milan Križanič referira o vprašanju mednarodnega trgovskega statističnega urada, Ferdinand Seidl končuje svoj duhoviti in izredno instruktivni ter lahko pisani spis o mehaniki duševnega delovanja; vsakdo, kdor se zanima za prirodoslovje, bo čital ta spis z izrednim zadoščenjem. Spis ima že svojo zgodovino, ker je dal na Goriškem povoda za besne kulturnobojne napade na avtorja. Dr. Ivan Prijatelj nadaljuje zanimivo literarno študijo iz predmarčne dobe, tičejo se ustanovitve »Novic« in pozabljenega slovenskega literata Leopolda Kordeša.

Razpravam sledi dolga in bogata vrsta referatov in predlogov iz prava, politike, zgodovine, prirodoslovja, pedagogike, filozofije, bgoslovja, slovstva.

Veda postaja vedno bolj središče slovenskega in jugoslovanskega znanstvenega delovanja in bo imela v zgodovini preporoda slovenske kulture častno mesto. Če se bo nekoč govorilo o slovenskem vseučilišču kot dejstvu, se bo imenovala tudi Veda. Ona pripravlja tla za zgradbo slovenske znanosti, brez katere prava kultura ni mogoča. S tem pa tudi vpliva na politično in družabno zavest slovenske inteligence, zato pač zasluži v najvišji meri vsestranske podpore. Naročajte Vedo, širite jo, priporočajte jo, in kar je glavno, — berite jo!

(Veda izhaja dvomesečno, ima letno najmanj 36 pol obsega, stane letno 8 K, dijakom 5 K. Naroča se: »Veda«, Gorica, Gosposka ul.7.)

Tomanov proces.

Te dni se vrši pred poroto v Ogrskem Gradišču proces, ki menda nima sebi enakega in vzbuja zato povsod dosti zanimanja. Imenuje se kratko: Tomanov proces, po glavnem junaku, ki stoji pred poroto. Z njim vred stoji pred poroto njegovi pomagači: Ludvik Čeppe, ker je dal baje k zločinu nasvet, Rudolf Železny, ki je Tomanu pomagal in — Jožef Blaha, ki je zločinca skrival pred oblastjo. Tomanov zločin je posebne vrste poskus in so o njem listi že lani obširno pisali. Našim čitateljem hočemo na kratko cel dogodek ponoviti.

Zagoneten umor.

Dne 23. oktobra 1911 jutraj ob 5. so našli delavci, ki so šli iz Ratiškovic v Rokatec na delo, na cesti 126 korakov od gozda mrtvega človeka. Takoj se je videlo, da je bil mož umorjen. Truplo je ležalo vznak roke so bile stegnjene, glava je bila v krvi, eno oko je bilo izbito. Iz tega se je dalo sklepati, da je nekdo neznanca ubil, pozneje se je pokazalo, da je bila glava prestreljena. Čudno je bilo, da je bil cel obraz razsekan in tako zbit, da se je dalo človeka komaj spoznati. Posebno

je bil razbit nos in usta. Sledovi krvi so bili 2 metra naokoli, posamezni kosi kosti so ležali še 17 korakov od trupa.

Komisija.

Ko je prišla na lice mesta komisija je spoznala, da je bil človek ustreljen od zadaj, da je bežal nekaj korakov in da mu je potem morilec najbrže hotel odrezati glavo. Smrt je nastopila vsled globokih ran.

Par sto korakov so našli telegram in pismo na naslov Ladislav Toman. Tudi perilo mrtvega moža je bilo zaznamovano z začetnicama L. T. Tako, da je komisija razglasila dajanje bil umorjen Ladislav Toman, 31 letni posestnik na Roški.

Sumljiva smrt.

Prijeli so takoj nekaj postopačev iz okolice toda niso jim mogli ničesar dokazati. Med tem se je vest o umoru raznesla po okolici in v Brnu. Oni, ki so poznali Tomana, se je zdel stvar sumljiva, ker je bil Toman v denarnih st. kah in se je dal zadnje čase pod posebnimi pogoji zavarovati za visoko svoto, pri zavarovalni družbi »Viktorija« za 50.000 in 10.000 K. Zavarovalnica je torej zahtevala, da se truplo umorjenega človeka natančno pregleda. Pri pregledovanju se je dr. Jirka spomnil, da je imel Toman na roki dve bradavici, na roki mrtvega pa ni bilo o bradavicah sledu. Tudi drugi so dvomili, da bi bilo truplo Tomanovo. Znanci in sorodniki so rekli, da to ni Toman — nastalo je vprašanje, kdo je ubiti človek in kaj pomenijo ona pisma na ime Toman.

Mrtvec.

Oblast je šla z vso urnostjo na delo, da bi zagotovo čim prej razreši. Izvedelo se je, da je izginil v tem času z Dunaja neki mizarski pomočnik Ernest Schüller, star 30 let. Pri poizvedovanju se je dokazalo, da je bil ubiti človek res ta mizarski pomočnik.

Lov za Tomanom.

Že dolgo ni nastal za kakim zločincem tak odločen lov, kakor za Tomanom. Policiji so šli vsi na roke. Časopisi so prinašali poročila od raznih strani — sedaj so ga videli tu — sedaj tam. Mnogo teh poročil je bilo napačnih. Toman je izginil. Videli so ga na moravsko-šleziji meji. Toman je čital poročila v časopisih in je videl, da ne uide. Zato je poslal na sodnijo priporočno pismo, v katerem je naznanil, da se sam zglašuje pri oblasti. Drugi dan je prišlo njegovo pismo, v katerem je priznal, da se je vozil skupaj s Schüllerjem do Rokata, potem pa da ni vedel, kam je izginil. Odločno je zanikal, da bi bil deležen pri umoru. Tomana so zaprli in začela se je preiskava.

Preiskava.

— Dne 13. novembra se je Toman v preiskovalnem zaporu že toliko omeščal, da je priznal, da je vedel za umor. Izpovedal je sledeče: Ko se mu je posrečilo zavarovati se za življenje na visoko svoto 50.000 kron in na to še 10.000 kron je prišel k njemu neki človek, ki se je ponudil, da mu pomore do denarja, če hoče; Toman bi mu moral za to dati polovico zavarovalne svote, t. j. 25.000 kron. Svetoval je Tomanu, naj prepusti celo stvar njemu; poiskal bo mrliča, ki bo Tomanu podoben in na ta način bo zavarovalnica priseljena izplačati denar. Toman bi na to z denarjem izginil. Toman je trdil, da ni bil takoj za ta načrt — pozneje je privolil.

Grozen načrt.

Toman ni hotel takoj povedati imena onega človeka, ki si je ta plan izmisliš. Pozneje se je dokazalo, da je bil to neki Rudolf Železný, bivši sollicitator iz Svitavke, Tomanov prijatelj. — Dne 12. oktobra sta se Toman in njegov prijatelj dogovorila, kako bosta izpeljala svoj načrt. Toman se je odpeljal na Ogrsko kupovat neko posestvo, dne 18. pa se je sešel z Železným in sta odšla na Dunaj, kjer je Železný izpovedal Tomanu podobnega človeka v osebi mizarskega pomočnika Ernsta Schüllerja. Toman je povabil pomočnika s seboj, češ da mu preskrbi mesto v tovarni svojega prijatelja v Breclavi. Tu je dal Toman Schüllerju novo perilo, — bilo je to njegova obleka, ki jo je vzel nalašč s seboj — in pomočnik jo je oblekel. Tako je bilo vse preskrbljeno, da bi oblast verjela, da je Toman izginil s sveta. — Od tu naprej se izpovedi več ne vjemajo. Toman pravi, da je odšel v Lvov, razprava pa kaže, da je sam izvršil umor.

Umor.

V nedeljo zvečer ob 8, so se odpeljali proti Rohatcu vsi trije: Toman, Železný in Schüller. Vozilo se je z njimi več ljudi. V Rohatcu so iztopili. Dočim je Schüller čakal na svojo prtljago, sta se Toman in Železný dogovorila, kako izvršita svoj načrt. Šli so s kolodvora po cesti čez polje. Toman je imel s seboj brovning. Zunanji na polju je ustrelil svojo žrtev od zadaj v glavo, na kar mu je razbil obraz. Tako so delavci drugi dan našli umorjenega Schüllerja.

Obtožnica

Je dokazovala proti Tomanu, da je več raznih ljudi izbral za svoj namen, da je se ni ko nečno odločil za dunajskega pomočnika, ki ga nihče kmalu ne pogreši. Proti Tomanu govori posebno to, da je bil na življenje zavarovan za 73.000 kron. Za zadnjo sumo 10.000 K se je zavaroval dne 21. novembra in je zahteval telegrafično potrdilo. Značilno je tudi, da je Tomanovo posestvo v kratki dobi treh let petkrat pogorelo, kar dokazuje, da je Toman sploh hotel goljufati zavarovalnice.

Obravnava proti Tomanu je budila povsod mnogo zanimanja. Med obravnavo je prišlo do ginstilnih prizorov, ker je Toman hotel spraviti v nesrečo nedolžne ljudi.

Tako se je med obravnavo dokazalo, da je Čeppe popolnoma nedolžen in je bil takoj izpuščen. Nazadnje sta ostala kot glavna zločinka Toman in Železný.

Zgodbe napoleonskega huzarja.

ki jih prinašamo v podlistku so našle pri nas tako hvaležno občinstvo kakor povsod drugod po kluturnem svetu. Nič čudnega ni kolosalni uspeh te knjige: saj jo hvalijo po pravici, da nima para v svetovni literaturi, kar se tiče pristnega slikanja dobe in njenih ljudi. Brigadir Gérard je pravi napoleonski vojak, viteško srce, z vsemi prikupljivimi potezami in vsemi zabavnimi slabostmi, ki karakterizirajo francoskega bojovnika tiste dobe. Da vidijo bralci, kako skrbno je proučeval pisatelj Napoleonove vojne in tipe njegovih vojakov, pričujemo uvod, kjer pripoveduje sam o virih za svojo »Brigadirja Gérard«.

»Tisti prijazni bralci, ki se zanimajo dovolj za drobne povesti napoleonskega vojaka, da mi hočejo slediti do virov, naj se prestavijo v duhu za sto let nazaj. Bila je takrat menjavna, vojaški bogato razvita doba, in nje slovo je izmed najzanimivejših, kar jih poznam. Ne glede na velika zgodovinska dela in na življenjepis vojskovodij imamo vse polno zapisov kot takih ljudi, ki so se aktivno udeležili vojnega življenja in slikali svoje doživljanje smere s stališča čet, pri katerih so služili. Srečo je imelo s pisci spominov vzlasti konjeništvu. De Rocca opisuje vojsko Francozov na Španjolskem kot huzar, dočim jih osveča De Nallies svoje »Mémoires sur la Guerre en Espagne«, kot dragonec. Potem imamo »Souvenirs Militaires du Colonel de Gonneville«, ki govore o večjih vojnah, med njimi tudi o španjolski, a jih gledajo z vidika oklopnika v težkem šlemu in jeklenem oklepu. Posebno dragoceni so med vsem tem deli kakor med vojaškimi memoariji sploh sloveči spomini generala Marbota. Marbot je bil šaser, in tako imamo tukaj zopet stališče kavalrista. Izmed drugih knjig, ki pospešujejo umevanje napoleonskega vojaka, naj še omenim »Les Cahiers du Capitaine Coignet«, ki osvetljujejo bojno pozorišče z vidika gardista, in »Les Mémoires du Sergeant Bourgoigne«, istotako gardistovske. »Journal« seržanta Fracassee ter »Féconacove in De Séguejeve »Recollections« dopolnjujejo gradivo, ki sem ga rabil, da sem ustvaril postavljeno brigadirja Gérard zgodovinsko veran vojaški milije.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

ZUPANSKA VOLITEV V CELJU.

Celje, 23. junija. Pri včerajšnji zupanski volitvi je bil zopet izvoljen županom dosedanj župan dr. Henrik Jabornegg s 27 glasovi. Podžupanom je bil izvoljen lekarnar Makso Rauscher in sicer z 18 glasovi.

TRŽAŠKI OBČINSKI SVET.

Trst, 23. junija. Dr. Hektor Daurant, drugi podžupan tržaškega občinskega sveta je odločil radi slabega zdravja mesto podžupana in občinskega svetovaleca. Občinski svet tržaški je sicer podžupanski odstop vzel na znanje, nikakor pa ne odstopa kot občinski svetnik.

NOVI REKTOR ČEŠKEGA VSEUČILIŠČA.

Praga, 23. junija. Novim rektorjem češkega vseučilišča je bil izvoljen profesor dr. Fran Vejdovsky.

ČASTNO MEŠČANSTVO.

Sarajevo, 23. junija. Sarajevski občinski svet je v svoji včerajšnji seji imenoval bivšega vladnega komisarja Brodnika, radi zasluge, ki si jih je pridobil za mesto, častnim meščanom.

Ivan Nevstašni se je stresel. Togota, nasušnost, zadoščenje, upanje, vse se je združilo v njegovi glavi. Bil je presenečen, ponizhan o tega kmeta, ki je bil možak dovolj izreči o kritično to, kar je hotel doseči on po zvi jačnem potu. Vedel je, da mu je zmaga zasi gurana le s temi možmi in ovladati se je. L na hitro je premeril svojo gručo, kakor bi ho tel reči? Pustimo jih. Enkrat na prestolu, be mo z lahkoto zadavili ošabnost zaveznikov ki nastopajo s toliko predrznostjo.

Kralj kan Sesi je nor, vojvoda Orte anski je mrtev, vojvoda Berry je prevelik zvi torepec za nas. Vojvoda Burgundski pa, ki b bil edini mož po naši volji, se pa ne vti ka te stvari. V takih okoliščinah je kraljica bre: uzde in samovoljno vlada in izžema Pariz Sklenili smo, da posadimo na prestol moža ki nam bo zagotovil možnost življenja. Seda trpimo noč in dan, krvavo delamo in ves za služek nam pobere gosposka, da so polne kra ljevske blaginje, polni vratovi plemiških dam nakitja. Gospodje iz plemstva, tako na gre dalje, nočemo več močiti vašega premo ženja in podpirati vašega veseljačenja z na šimi krvavimi žulji!

Glas Cabochov je bil grozeč. Žile so se mu napele. Oči so metale bliske. Plemstvo pr je poslušalo kakor omamljeno od tolike pre drznosti. Caboch pa je mislil:

— Ne smem se jim podati: Potrebujete nas in mi jih potrebujemo. Vržemo tiran! Hiše Saint-Pol in vržemo tudi me. Niti Palais niti Burgund! Svoboda!

RUSKA DUMA — ODGOĐENA.

Petrograd, 23. junija. Danes je izšel pose ben carski ukaz, s katerim je bila duma do no vega ukaza o novih volitvah odgođena.

ZAROTA NA KITAJSKEM.

Oching, 23. junija. Med gardnimi četami so izsledili zaroto proti republiki. 30 zarotnikov je bilo aretiranih; pet jih je bilo na metu umor jenih.

FORGACH - STERNBERG.

Draždani, 23. junija. Grof Sternberg je te dni avstrijskega poslanika v Draždanih, grofa Forgacha, ostro napadel radi tega, ker je baje v ogrski magnatski zbornici glasoval proti brambni predlogi. Forgach odgovarja na to, da je to lahkomišljena pomota, ker je on glasoval za brambno predlogo.

Odgovorni urednik Radivoj Korene.
Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Mali oglasi.

Deklica se sprejme v delikatesni trgovini in vinarni. Kje. pove »Prva anonimna pisarna«.

Mala mesečna soba na novo opremljena s separiranim vhom se odda za 16 K. — Studentovska ulica št. 9. 431—1

Vsem bratom ki se udeležijo I. zleta »Zveze slovenskega Sokolstva« v Pragi, naznanjamo, da bo odhajal posebni vlak v sredo, 26. junija t. l.

iz Ljubljane z juž. kol. ob . . .	3 50 pop.
» Ljubljane z drž. kol. ob . . .	3 54 »
» Vižmarj . . .	4 04 »
» Medvod . . .	4 13 »
» Škofje Loke . . .	4 26 »
» Kranja . . .	4 43 »
» Podnarta (Krope) . . .	5 05 »
» Radovljice . . .	5 25 »
» Lesec . . .	5 36 »
» Javornika . . .	5 54 »
» Jesenic . . .	5 59 »
» Celovca . . .	8 18 zvč.
» Sv. Mihaela . . .	11 55 p. n.
» Selztala . . .	1 30 p. n. 27. jun.
» Linca . . .	4 09 zjtr. 27. jun.

Prihod v Prago 27. t. m. ob 11 42 dopoldne.

Vozne cene v Prago in nazaj so naslednje:

	razred	II.	III.
Ljubljana juž. kol.	52 60	32 20	
Vižmarje	52 60	32 20	
Škofja Loka	51 40	31 50	
Kranj	50 80	31 20	
Radovljica	49 60	30 60	
Javornik	49 —	30 20	
Jesenice	49 —	30 20	
Celovec	46 —	28 60	
Sv. Mihael	36 40	23 —	
Linc	23 16	14 70	

Vozni listki veljavni so 30 dni ter se vsak udeleženec lahko vrne s poljubnim vlakom po isti progi; izvezeti so samo brzovlaki, na katere pa se bode lahko dotično razliko doplačalo.

Slovenski Sokoli potujemo v civilnem kroju, sokolski kraj mora ponesti vsakdo v kovčku saboj.

Na ljubljanski postaji in med vožnjo prodajale se bodo neobhodno potrebne adresne tablice za prtljago po 50 vin. komad, kakor tudi znaki z napisom »Slovenska Sokolska Zveza« po 20 vin.

Vsem udeležencem naznanjamo, da se bode nahajala pisarna »Slov. sokolske zveze« v hotelu »Adrija« na Vavčavskem namestju, kjer se bode dobile vse informacije o loženi dan

zleta od 9. do 11. dopoldne izvezemši na dar spreveda.

Bratje, ki so naročili pri »Slov. sokolskem krožku« ali pa pri zveznem predsedstvu pri vatna stanovanja, naj se takoj po prihodu posebnega vlaka v Prago zglašijo v navedeni pisarni, kjer bode natančne naslove svojih stanovanj in druge informacije.

Vozni listki za posebni vlak podajali se bodo že dan pred odhodom posebnega vlaka pri postajnih blaginjah, nakar opozarjamo v prvi vrsti ljubljanske brate, da se jih poprej nabavijo ter tako preprečijo naval pri blaginji pred odhodom vlaka.

Na zdar!

Predsedstvo slov. sok. zveze.

V sredo, dne 26. junija 1912
ob 9. uri dopoldne

se prične

na Franca Jožefa cesti štev. 7
prostovoljna

prodaja

zapuščine umrle gospe Amalije Kreipner.

Natančnejša pojasnila daje špedicijska tvrdka
R. Ranzinger.

Svoje zdravje

podkupljujete in razmetavate svoj prislužen denar, ker Vas je podjarmila moč navade, ker pijete še dandanes drago, brezredilno, živce razburajočo kavo, čaj ali njih nadomestilo, ki niso drugzega kot barvila. Vzdrinite se, in pijte sladni čaj, to je tekoči kruh pripravljen po predpisih doktorja pl. Trnkoczy. V prome. pride pod

varstveno znamko Sladin.

Sladni čaj je originalen, priprost in nov, v toliko, ker daje

kri, moč, zdravje,

zato se priporoča posebno tistim, ki se čutijo bolne, oslabele, revne, namesto silno dragih Somatose, Sanatose, Biocitina, redilnih soli mesnih ekstrakti i. t. d., ki je po obenem okusen in redilen zajtrk ali južina in prihrani 50% na denarju v gospodinjstvu. Sladni čaj naj se vzame tri četrt, mleka en četrt, sladkorja pa le pol toliko, kakor za kavo. Že tu je prihranek na mleku in sladkorju. Pri dojenčkih in otrokih kot ceno hranilo tisočkrat preizkušeno. Ravnotako pri doječih materah in dojkah. Vse to potrjujejo zahvalna pisma, ki prihajajo dnevno, kar je notarielno potrjeno. Zavoj četrt kg 50 vin. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah, tudi pri trgovcih. Sladni čaj ni zamenjati s sladno kavo. — Tovarniške zaloge v

lekarni Trnkoczy v Ljubljani

Kranjsko.

Poskusi zavoj 70 vin., ki se naj vpošljejo v znakmah v pismu. Po pošti najmanj 5 kg. Na Dunaju v lekarnah Trnkoczy, VIII, Josef städterstrasse 25, III, Radetzkyplatz 4, V Schönbrunnerstrasse 109; v Gradcu: Sack strasse 3.

Tišina je zavladala pa prostoru. Vsi so ugaňili, da prihaja vojvoda z važnimi novicami. Caboch ga pa ni izpustil izpred oči, ker mu ni zaupal.

— Ako je resnično naš, si je mislil, potem se boji Armanjačanov bolj nego ljudstva. Gledati moram toraj, da mu prodam našo zavezništvo kar najdražje mogoče. Kdo ve, če nam nocojšnji setanek ni prinesel svobode?

— Gospodje in možje, je povzel Ivan Nevstašni, poslušajte me. Pomenimo se, nele o boju, v katerega se bomo morali spustiti, ampak tudi o plenu, ki ga bomo imeli razdeliti, če nam bo vojna sreča mila in zmagamo. Treba je da si po zmagi nihče ne bo mogel očitati, da je sedel drugemu na limance, niti jaz niti vi.

Te besede so močno dirnile Cabochea. Natančno so odgovarjale njegovim skrivnim mislim. Na noben način ni hotel začeti z Armanjačani takega boja, ki bi bil v prid le vojvodi. Hotel je, da prinese zmaga obema stran-kama enak dobiček. Naklonil se je torej pred vojvodo, česar ob njega prihodu ni storil in je dejal:

— Visokost, kar ste pravkar izrekli, mi mora ugajati in odtega hipa dalje je gotovo, da je zmaga naša. Dajte da se vam zahvalim. Vaši zavezniški smo, priznali ste nam našo veljavo in veljavo ljudstva. Držali se bomo ju-naško in magari da moramo dati zadnji belič in zadnjo kapljo krvi. Pustite me visokost, da izgovorim, ker je govor o deljenju po zmagi, je treba, da se naša moč natančno določi, da si bomo na jasnem, kako veliko je naše delo

Išče se dva krojaška pomočnika,

enega za fino veliko delo, drugega istotako za fino veliko delo, ki pa mora prevladati tudi fino angleško damsko delo.

Ponudbe pod šifro „Št. 8“ na „Prvo anonimno pisarno“.

Glavno zastopstvo dunajske družbe za gradbo centralne ventilacijske kurjave s svežim zrakom v Ljubljani, Nova ulica št. 3

prevzema vsa v to stroko spadajoča dela, kakor novo in delno vpeljavo in montiranje te kurjave v nova in stara poslopja. — Centralna ventilacijska kurjava s svežim zrakom je najidealnejša, najcenejša, najzdravljivejša in najzdravljivejša kurjava za stanovanja, urade, trgovske lokale, vile, šole, gostilne, cerkve itd.

A. SKAZA,
glavni zastopnik za Kranjsko in Primorsko.

„DAN“ se prodaja v Ljubljani v sledečih tobakarnah po 6 vin. izvod:

JUŽNI KOLODVOR, na peronu.
DRŽAVNI KOLODVOR.
BLAŽ, Dunajska cesta.
SEVER, Krakovski nasip.
PICHLER, Kongresni trg.
ČEŠARK, Šelenburgova ulica.
DOLENC, Prešernova ulica.
FUCHS, Marije Terezije cesta
MRZLIČAR, Sodna ulica.
ŠUBIC, Miklošičeva cesta.
ZUPANČIČ, Kolodvorska ulica.
PIRNAT, Kolodvorska ulica.
ŠENK, Resljeva cesta.
KOTNIK, Šiška.
TIVOLI, na žel. prel. pri Nar. domu.
KOŠIR, Hilšerjeva ulica.
STIENE, Valvazorjev trg.
SUŠNIK, Rimska cesta.
UŠENIČNIK, Židovska ulica.
KLEINSTFIN, Jurčičev trg.
KRIŽAJ, Sp. Šiška.

M. ZOR
tapetnik in oblastveno konces. pokončevalec
podgan, miši in mrčesa
Ljubljana, Sv. Petra cesta 38
se priporoča v pokončevanje sten, molov in v predelavo po teh mrčesih okuženega pohištva.
Uspeh zjamčen! 421

Krojaštvo
Ivan Kersnič
v Ljubljani 249
Sv. Petra cesta št. 32, I. nad.
(poleg kavarne „Avstrija“)
najnovejše mode, solidno delo, zmerne nizke cene, znano pohvalna postrežba.

Popolnoma nanovo prenovljena
gostilna pri „Leonu“
Florijanska ulica št. 6
se priporoča slav. občinstvu iz mesta in dežele. Točijo se najboljše, zjamčeno pristna dolnjska, štajerska in istrska vina, kakor tudi vedno sveže dvojno marčno pivo iz sodčka. — Mrzla in gorka kuhinja vedno na razpolago.
Za obilen obisk se vljudno priporočata
Leon in Fani Pogačnik.

„Angleško skladišče oblek“
O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg št. 5.
naznanja
okasijsko prodajo
poletnih oblek in slamnikov za gospode in dečke, ter poletne damske konfekcije z globoko reduciranimi cenami.

Učiteljska tiskarna v Ljubljani
izvršuje vsa tiskarska dela okusno in po zmernih cenah.
Zaloga županiških in drugih uradnih tiskovin.

Prihod vlakov v Ljubljano iz:										
Dunaja	12-55	3-15	4-48	5-55	9-56	12-47	5-21	8-13	5-51	
Trsta	12-02	4-09	9-04	11-21	2-51	6-17	9-42	11-45		
Trbiža	7-23	9-51	11-14	4-20	7-00	8-15	11-35			
Kamnika	6-42	11-00	2-41	6-15	10-30					
Rudolfovega	8-59	3-00	9-13							
Kočevja	8-59	3-00	9-13							
Vrhniko	6-38	10-36	7-22							
* Brzovlak. ** Voz ob nedeljah in praznikih.										
Odhod vlakov iz Ljubljane proti:										
Dunaju	12-08	12-18	4-39	7-30	11-36	3-11	6-23	9-58	10-43	
Trstu	1-20	3-22	5-13	6-03	10-02	1-06	5-41	8-22		
Trbižu	7-47	6-52	9-09	11-38	3-32	6-35	10-00			
Kamniku	7-27	11-50	3-12	7-15	11-00					
Rudolfovem	7-32	1-31	7-44							
Kočevju	7-32	1-31	7-44							
Vrhniko	7-35	1-18	8-10							
* Brzovlak. ** Voz ob nedeljah in praznikih. † Od 26. maja oziroma 1. julija.										

Najfinjši SPIRIT
iz žita oddaja na debelo od 60 litrov naprej po nizki tovarniški ceni veletrgovarjina 250
M. ROSNER Co.
v Ljubljani, poleg pivovarne „UNION“.

Del. glavica: **Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.** Rez. fond nad K 800.000.
Str. rjeva ulica št. 2, (lastna hiša)
Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju in agencija v Gradežu.
Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih **4 1/2 %**

— 530 —
pri skupni stvari. Poslušajte torej: Mesto! je poklical.
— Tukaj sem je odgovoril meščan in stopil naprej.
— Koliko mož imaš, koliko denarja?
— Dvesto mož, tritisoč zlatnikov.
Pri veliki svoti tritisoč zlatov so plemiči široko odprli oči.
— Kako? se je začudil vojvoda, toliko denarja in tako malo vojakov.
— To je Mesto visokost, se je posmejal Caboche. To je kraj zlata. Dajo, kar morejo. Naprej torej! Mornari!
Majhen, suh človeček se je odločil iz skupine in je priprosto dejal:
— Štiri tisoč in vsi pripravljeni pocepati.
— Ah, ah! je ušlo vojvodi, dobro si povedal.
— Tenagrie! je poklical Caboche.
— Šeststo mož, tisoč srebrnjakov.
— Univerza!
— Štiristo dijakov, steklih za pobo in pokoli!
Klicanje se je nadaljevalo. Odposlanci iz vseh delov Pariza so naznačevali svojo vojsko. Skupaj jih je bilo sedemnajst tisoč štiri sto meščanov in rokodelcev, vsi dobro oboroženi, poleg tega okoli stotisoč denarja.
— S tako armado, je m. Caboche, se moram brez strahu pomeriti z kraljevimi četami in tudi z vašimi, visokost! In poleg denarja in množice imajo nepremagljivo voljo, živeti svobodno in po svoji volji. Taki smo in sami lahko izračunate, koliko veljamo. Povedati vam hočem sedaj naše znanje.

— 531 —
Ivan Nevstrašni je poslušal z mrkim očesom; Caboche mu ni bil po volji in jezilo ga je njegovo ponosno in zavestno nastopanje! Bil je rokodelce... Komaj meščan. Da, bolj kmet celo, nego meščan. Predstavljal je nepoznano silo, katere jeza je strašnejša od valov oceana: predstavljal je ljudstvo.
Vojvoda je minuto dolgo molčal, končno pa je premeril Cabochea od pete do temena in dejal:
— Znam ceniti moč zavezništva, ki mi ga ponujate. Predno pa izvem vaše zahteve, hočem vam povedati jaz svoje!
— Ni potreba, visokost, ga je prekinil Caboche in odkimal z debelo glavo.
Na čelu meščanov je stal Caboche, na čelu vam je, možje meščanski up na zmago že tako zmešal glave, da nočete več poslušati naše volje!
Vojvodovo spremstvo se je zganilo v žugajočem mrmranju in stranki, ki sta stali dosedaj pomešani, sta se mahoma odločili in se strnili v dve ločeni skupini.
Na čelu meščanov je tal Caboche na čelu plemičev Ivan Nevstrašni; obe grudi sta položili roke na ročaje mečev.
Caboche je vzdignil roko in vsi so uprli vanj oči.
— Vojvoda in visoki gospodje, znano nam je, kaj hočete in radi tega je brez potrebe, da bi nam to razlagali. Visokost, vi si želite prestola! Pripravljeni smo presaditi vas v Hišo Saint-Pol. In s tem je menda povedano vse, ali ne?

„Dan“ je edini slovenski neodvisni politični dnevnik.
„Dan“ je najinformativnejši slovenski dnevnik.
„Dan“ je edini slovenski dnevnik, ki izhaja tudi ob nedeljah in praznikih.
„Dan“ je najodločnejši neodvisni jutranji list.
„Dan“ je najcenejši napredni dnevnik; posamezni izvodi po 6 vinajev, s pošto mesečno le K 170.
„Dan“ je razširen v najširših ljudskih slojih, ker ga vsakdo rad čita in je zato jako uspešno oglaševanje v njem.

Učiteljska tiskarna
priporoča v nakup vsemu učitelstvu, vsem učiteljskim društvom in vsem okraj. učiteljskim knjižnicam
po vsebini in opremljenosti krasno Ganglovo knjigo:
Beli rojaki.
Elegantno vezana knjiga stane 3 K., — broširana 2 K 60 vin., s poštnino 26 vinarjev več.
Naroča se v Učiteljski tiskarni v Ljubljani.